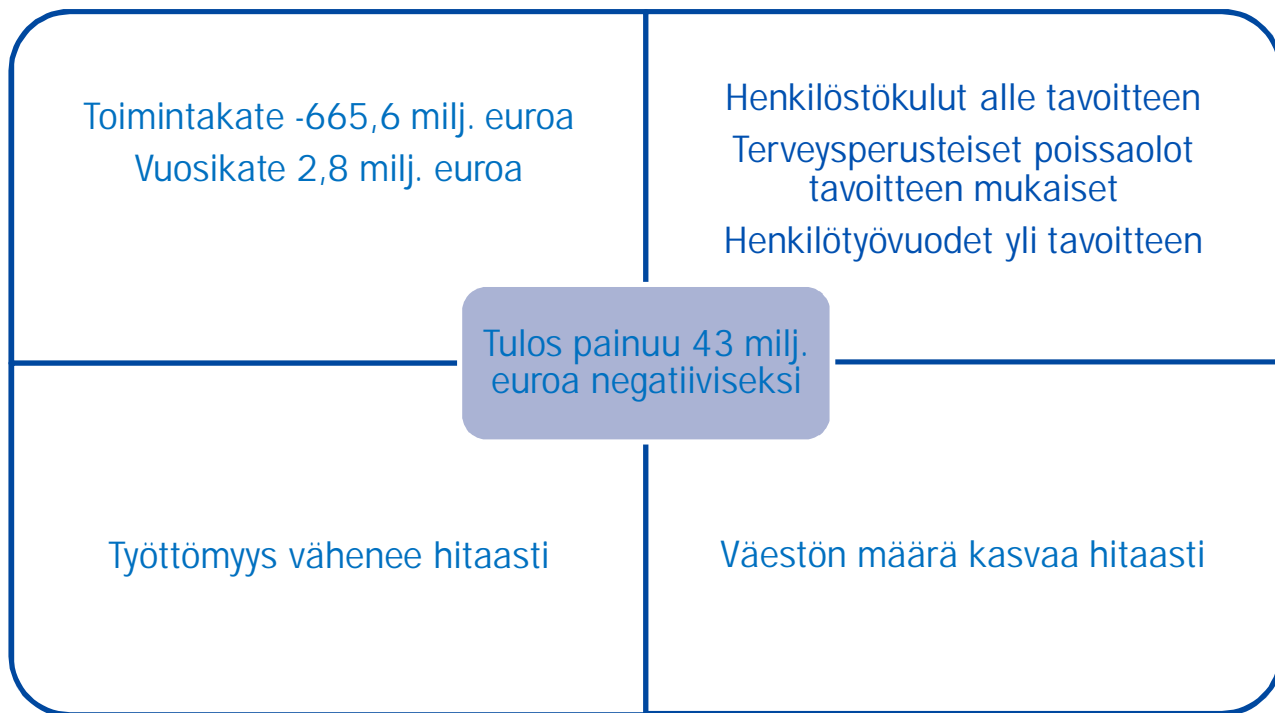
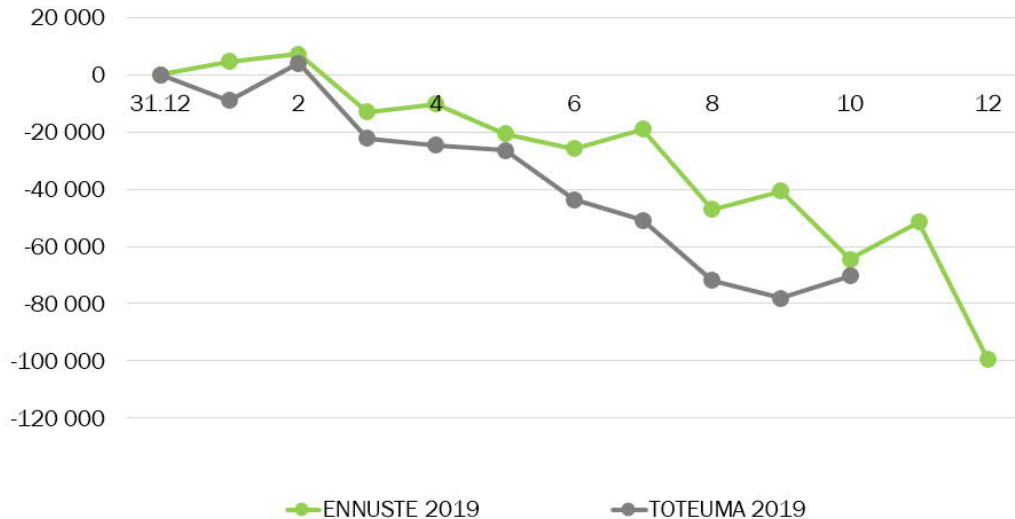

Talouden seurantaraportti tammi-lokakuu 2019

Kokonaistulot ja -menot

Kokonaistulojen ja -menojen kehitys (netto) 2019, 1 000 euroa
(ilman pitkäaik. lainanottoa, kons. talletuksia, vahinkorahastoa,
kuntatodistuksia ja antolainoja)

Maalis- ja joulukuussa 21 milj. euron lainanlyhennys

Syyskuussa kiinteistöverojen ensimmäinen maksuunpano, toinen marraskuussa

Heinä-joulukuussa kunnallisveron ennakonpalautukset aikaisemmista vuosista poiketen

Tuloslaskelmaennuste 2019

(sisältää liikelaitokset ja sisäiset erät)

Milj. euroa	TA 2019	TA+LTA 2019	ENNUSTE 2019
Toimintatulot	151,1	151,4	152,3
Toimintamenot	788,3	817,9	817,9
TOIMINTAKATE	-637,2	-666,5	-665,6
Verotulot	486,6	472,6	472,6
Valtionosuudet	189,7	193,2	193,2
Rahoitustulot ja -menot	10,7	10,7	2,6
Korkotulot	13,1	13,1	13,1
Muut rahoitustuotot	16,9	16,9	18,9
Korkomenot	-18,6	-18,6	-18,6
Muut rahoitusmenot	-0,6	-0,6	-10,7
VUOSIKATE	49,8	10,0	2,8
Poistot käyttöön.	45,9	45,9	45,9
TILIKAUDEN TULOS	3,9	-35,8	-43,0

Muutospaineet muutettuun talousarvioon nähden

KÄYTTÖTALOUSOSA			Sitova yhteensä		YHTEENSÄ	
	1000 euroa	menot	tulot	menot	tulot	MENOT
KONSERNIHALLINTO					0,0	900,0
Käyttöomaisuuden myyntivoitot ja - tappiot - myyntivoitot ylittynee			900,0		900,0	
YHTEENSÄ		0,0	900,0	0,0	900,0	0,0
NETTOMENOT YHTEENSÄ				-900,0		-900,0

1000 euroa			menot	tulot	MENOT	TULOT
RAHOITUSTULOT- JA MENOT					10 100,0	2 000,0
Muut rahoitustuotot				2 000,0		
PHP Holding- ylimääräinen osinko				2 000,0		
Muut rahoitusmenot			10 100,0			
Johdannaissopimuksen arvomuutos	6 000,0					
Työn Paikka Oyn alaskirjaus (osakkeet, pääomalaina, limiitti)	1 700,0					
Lahden Jäähalli Oy:n tasearvon alaskirjaus	2 000,0					
Nastolan Virastotalokiinteistö Oy:n tasearvon alaskirjaus	400,0					

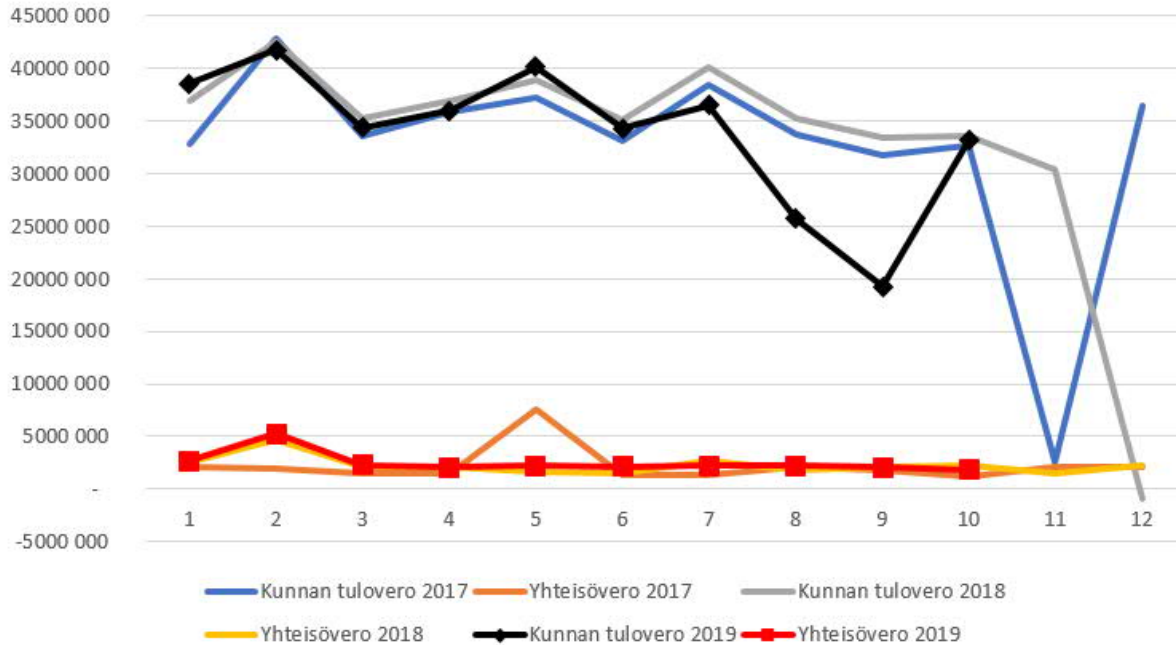
Tuloslaskelma 2019

Tuloslaskelma, 1000 €	Voimassa oleva talousarvio 2019	Toteuma 2019 01 - 10	Toteuma %	Toteuman kasvu %	Tilinpäätös 2018	Tilinpäätös 2018 01 - 10	Edellinen vuosi %
Toimintatuotot	150 332	127 947	85,1	1,6	150 904	125 876	83,4
Toimintakulut	-817 901	-644 309	78,8	1,1	-774 456	-637 304	82,3
TOIMINTAKATE	-666 469	-516 260	77,5	1,0	-622 211	-511 119	82,1
VEROTULOT	472 600	404 852	85,7	-5,9	465 139	430 315	92,5
VALTIONOSUUDET	193 200	157 250	81,4	-1,3	191 367	159 383	83,3
Korkotuotot	13 096	5 598	42,7	-5,4	12 106	5 914	48,9
Muut rahoitustuotot	16 862	18 765	111,3	18,4	15 909	15 849	99,6
Korkokulut	-18 615	-8 706	46,8	6,1	-15 998	-8 204	51,3
Muut rahoituskulut	-625	-53	8,5	-6,2	-644	-57	8,8
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	10 718	15 603	145,6	15,6	11 374	13 503	118,7
VUOSIKATE	10 049	61 445	611,5	-33,3	45 669	92 083	201,6
Poistot ja arvonalennukset	-45 881	-35 400	77,2	1,9	-45 175	-34 728	76,9
TILIKAUDEN TULOS	-35 832	26 045	-72,7	-54,6	494	57 354	11605,7

Verotulot

Kunnallis- ja yhteisöveron tilitykset 2017 - 2019

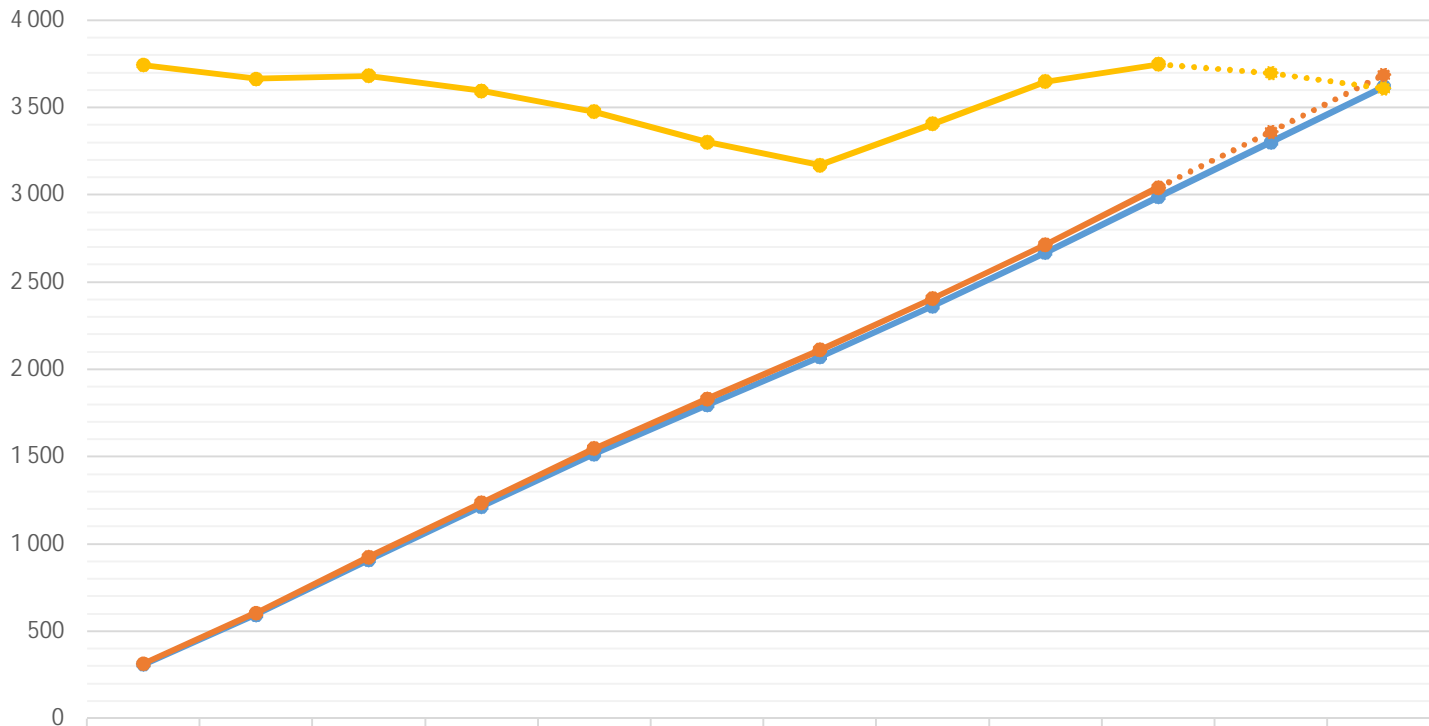
Verotulot

Verotulot toteutunevat muutetun talousarvion mukaisesti

Kunnallisveron kuukausitoteuma kuluvana vuonna poikkeaa edellisvuosien toteumista - ennakonpalautukset heinä-joulukuussa

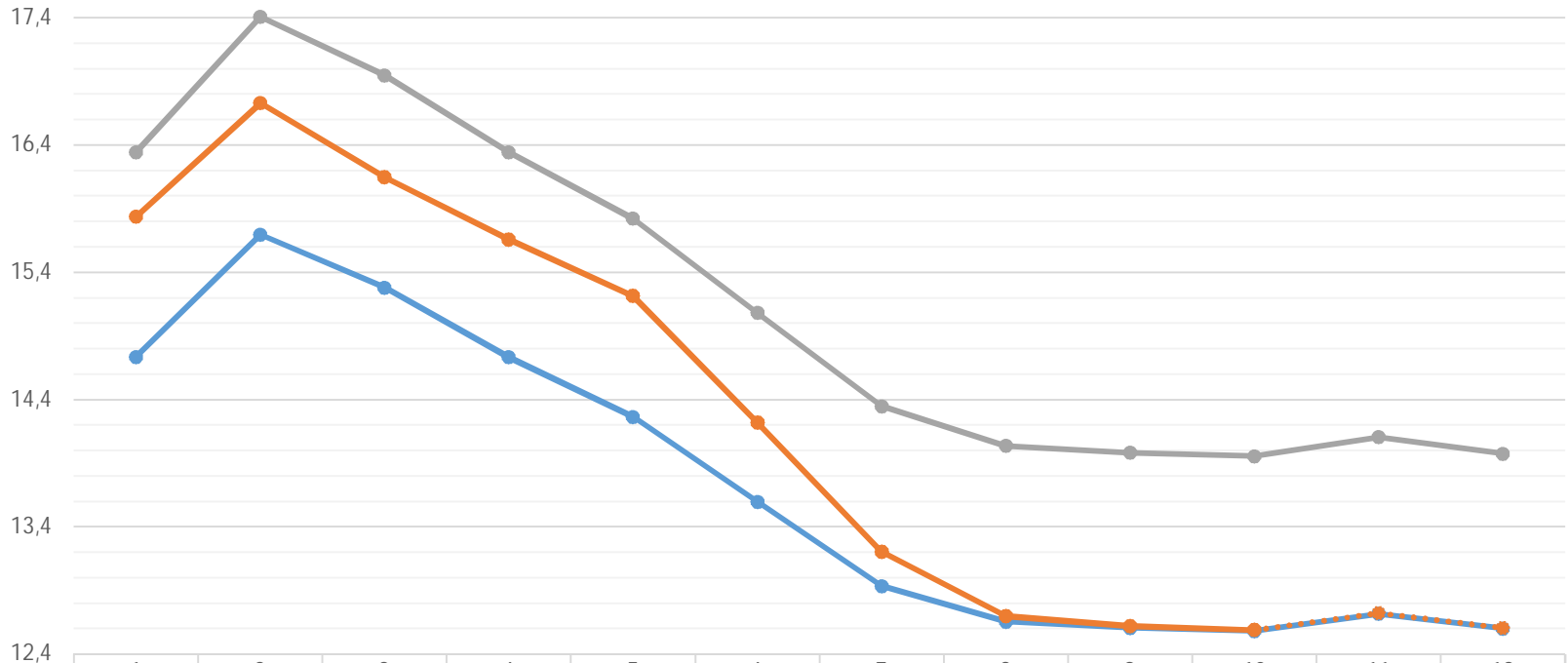

Kumulatiiviset henkilötyövuodet ja henkilöstömäärä - Kaupunki

- Ennusteen mukaan henkilötyövuosia tulee olemaan enemmän kuin mikä on asetettu tavoitteeksi vuodelle 2019

Terveysperusteiset poissaolot kalenteripäivinä per henkilötyövuosi - Kaupunki

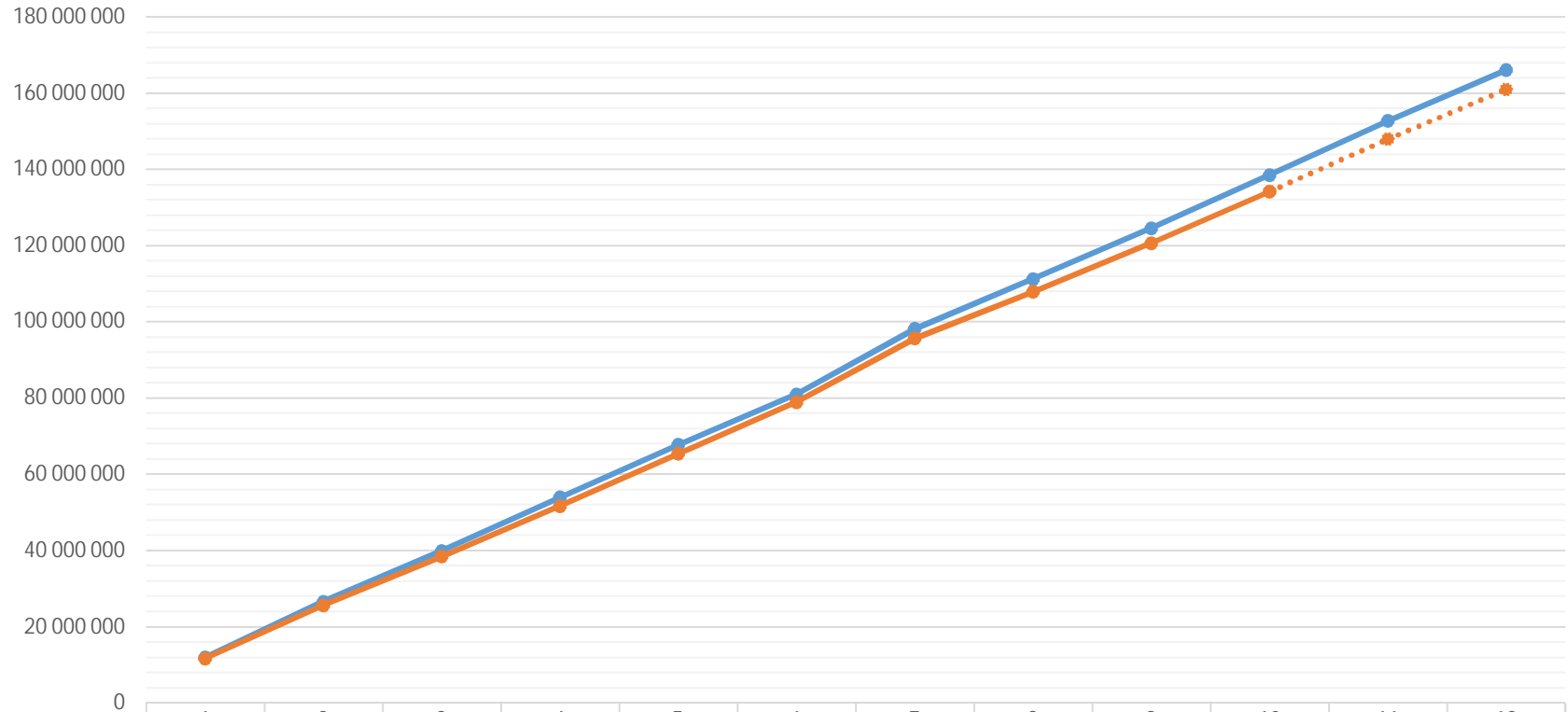

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Tavoite 2019	14,7	15,7	15,3	14,7	14,3	13,6	12,9	12,7	12,6	12,6	12,7	12,6
Toteuma/ennuste 2019	15,8	16,7	16,1	15,7	15,2	14,2	13,2	12,7	12,6	12,6	12,7	12,6
Toteuma 2018	16,3	17,4	16,9	16,3	15,8	15,1	14,3	14,0	14,0	14,0	14,1	14,0

- Ennusteen mukaan terveysperusteisia poissaoloja tulee olemaan tavoitteen mukaisesti vuonna 2019. Tämä tarkoittaisi, että poissaoloja olisi 1,4 kalenteripäivää vähemmän kuin vuonna 2018

Kumulatiiviset henkilöstökulut ilman jaksotuksia - Kaupunki

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
— Käyttösuunnitelma 2019	11 938 194	26 656 174	39 960 100	54 009 534	67 785 729	81 069 378	98 214 060	111 266 634	124 607 917	138 582 168	152 735 422	166 087 095
— Toteuma/ennuste 2019	11 689 346	25 650 686	38 495 992	51 742 817	65 416 283	79 025 831	95 698 989	107 919 382	120 674 951	134 162 546	147 909 686	160 942 361

- Ennusteen mukaan henkilöstökuluja tulee olemaan vähemmän kuin mikä on asetettu tavoitteeksi vuodelle 2019

Konsernihallinto, talous

Ilman Tilakeskusta

1000 €	Voimassa oleva talousarvio 2019	Toteuma 2019 01 - 10	Toteuma %	Toteuman kasvu %	Tilinpäätös 2018	Tilinpäätös 2018 01 - 10	Edellinen vuosi %
Konsernihallinto							
Menot	-470 000	-363 862	77,4	-2,4	-445 466	-372 931	83,7
Tulot	14 768	14 461	97,9	-14,9	18 737	16 984	90,6
Netto	-455 232	-349 402	76,8	-1,8	-426 728	-355 947	83,4
Konsernipalvelut							
Menot	-44 055	-35 281	80,1	4,5	-40 191	-33 772	84,0
Tulot	6 416	4 741	73,9	-10,5	7 245	5 297	73,1
Netto	-37 639	-30 540	81,1	7,3	-32 946	-28 475	86,4
Tarkastustoimi							
Menot	-389	-256	66,0	-3,9	-329	-267	81,0
Netto	-389	-256	66,0	-3,9	-329	-267	81,0
Elinvoima ja kilpailukykypalvelut							
Menot	-9 430	-6 393	67,8	-22,4	-9 006	-8 236	91,4
Tulot	608	1 032	169,8	-47,2	589	1 954	331,9
Netto	-8 822	-5 361	60,8	-14,7	-8 417	-6 282	74,6
Tukityöllistäminen							
Menot	-20 487	-15 959	77,9	-6,8	-21 908	-17 128	78,2
Tulot	1 163	987	84,9	-25,5	1 803	1 324	73,5
Netto	-19 324	-14 972	77,5	-5,3	-20 105	-15 804	78,6
Myyntivoitot ja -tappiot							
Menot		0	-	-100,0	-1 007	-860	85,4
Tulot	4 313	5 124	118,8	-8,5	5 687	5 600	98,5
Netto	4 313	5 124	118,8	8,1	4 680	4 740	101,3
Osallisuus ja hyvinvointi							
Menot	-3 140	-2 590	82,5	-9,8	-4 054	-2 872	70,9
Tulot	2 268	2 576	113,6	-8,3	3 414	2 809	82,3
Netto	-872	-14	1,6	-78,3	-640	-63	9,9
Ostot Hyvinvointiyhtymältä							
Menot	-392 500	-303 383	77,3	-2,1	-368 972	-309 796	84,0
Tulot				-			
Netto	-392 500	-303 383	77,3	-2,1	-368 972	-309 796	84,0

Tilakeskus

1000 €	Voimassa oleva talousarvio 2019	Toteuma 2019 01 - 10	Toteuma %	Toteuman kasvu %	Tilinpäätös 2018	Tilinpäätös 2018 01 - 10	Edellinen vuosi %
Lahden Tilakeskus							
LIIVEVAIHTO	65 614	55 049	83,9	7,1	62 298	51 379	82,47
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-424	4 973	-1 173,4	87,4	-1 131	2 654	234,56

Sivistyksen palvelualue, talous

Ilman taseyksiköitä

1000 €	Voimassa oleva talousarvio 2019	Toteuma 2019 01 - 10	Toteuma %	Toteuman kasvu %	Tilinpäätös 2018	Tilinpäätös 2018 01 - 10	Edellinen vuosi %
Sivistyksen palvelualue							
Menot	-244 081	-201 991	82,8	6,5	-232 720	-189 608	81,5
Tulot	14 166	15 304	108,0	1,5	16 279	15 081	92,6
Netto	-229 915	-186 687	81,2	7,0	-216 441	-174 526	80,6
Palvelualueen yhteiskustannukset							
Menot	-1 890	-2 704	143,1	26,8	-2 731	-2 133	78,1
Tulot	1 076	4 261	395,9	40,1	1 766	3 041	172,2
Netto	-813	1 557	-191,4	71,4	-965	908	94,2
Lasten ja nuorten kasvu							
Menot	-181 408	-150 556	83,0	7,9	-170 808	-139 481	81,7
Tulot	9 223	7 033	76,3	-10,3	9 892	7 841	79,3
Netto	-172 185	-143 524	83,4	9,0	-160 916	-131 641	81,8
Osaaminen ja tieto							
Menot	-22 534	-17 872	79,3	-1,1	-21 984	-18 062	82,2
Tulot	746	580	77,8	-13,1	651	667	102,5
Netto	-21 788	-17 293	79,4	-0,6	-21 334	-17 396	81,5
Wellamo-opisto							
Menot	-4 106	-3 120	76,0	5,1	-3 869	-2 970	76,8
Tulot	1 425	1 506	105,7	3,1	1 376	1 461	106,2
Netto	-2 681	-1 614	60,2	7,0	-2 493	-1 509	60,5
Liikunta- ja kulttuuri							
Menot	-29 127	-23 800	81,7	2,0	-28 633	-23 343	81,5
Tulot	1 483	1 662	112,1	0,3	2 122	1 658	78,1
Netto	-27 644	-22 138	80,1	2,1	-26 511	-21 685	81,8
Kaupunginmuseo							
Menot	-4 187	-3 451	82,4	2,9	-4 193	-3 356	80,0
Tulot	200	262	131,1	-36,7	471	414	87,9
Netto	-3 987	-3 189	80,0	8,4	-3 722	-2 941	79,0
Kv urheilutapahtumat							
Menot	-831	-487	58,6	85,4	-501	-262	52,4
Tulot	13			-			
Netto	-818	-487	59,5	85,4	-501	-262	52,4

Kaupunginorkesteri ja kaupunginteatteri

1000 €	Voimassa oleva talousarvio 2019	Toteuma 2019 01 - 10	Toteuma %	Toteuman kasvu %	Tilinpäätös 2018	Tilinpäätös 2018 01 - 10	Edellinen vuosi %
Lahden Kaupunginorkesteri							
LIIKEVAIHTO	1 056	654	61,9	10,0	790	595	75,24
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-68	30	-43,8	-156,2	-257	-53	20,61
Lahden kaupunginteatteri							
LIIKEVAIHTO	2 224	1 455	65,4	-0,6	1 980	1 464	73,90
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-68	88	-129,5	119,8	69	40	58,66

Kaupunkiympäristön palvelualue, talous

1000 €	Voimassa oleva talousarvio 2019	Toteuma 2019 01 - 10	Toteuma %	Toteuman kasvu %	Tilinpäätös 2018	Tilinpäätös 2018 01 - 10	Edellinen vuosi %
Kaupunkiympäristön palvelualue							
Menot	-49 101	-37 466	76,3	9,7	-44 912	-34 142	76,0
Tulot	40 574	30 966	76,3	0,8	39 273	30 730	78,2
Netto	-8 528	-6 500	76,2	90,5	-5 639	-3 412	60,5
Palvelualueen yhteiskustannukset							
Menot	-1 203	-1 027	85,4	-8,7	-1 319	-1 125	85,3
Tulot		-59	—	1 445,4	136	-4	2,8
Netto	-1 203	-1 086	90,3	-3,7	-1 183	-1 128	95,4
Maankäyttö ja aluehankkeet							
Menot	-28 084	-21 982	78,3	10,6	-25 966	-19 876	76,5
Tulot	26 151	20 851	79,7	-2,7	26 476	21 421	80,9
Netto	-1 933	-1 131	58,5	-173,2	510	1 545	302,8
Joukkoliikenne							
Menot	-19 815	-14 457	73,0	10,0	-17 627	-13 141	74,5
Tulot	14 423	10 174	70,5	9,2	12 661	9 313	73,6
Netto	-5 392	-4 283	79,4	11,9	-4 967	-3 829	77,1

Investoinnit

- Kiinteän omaisuuden tuloissa näkyy Jalkarannan tonttien myyntitulot, yksi erä Starkin alueen myyntituloista, sekä As Oy Salonaukio 2 & 4 myynnit. Lisäksi maanvuokrasopimusten päättymiset ovat aiheuttaneet poikkeuksellisen paljon tonttien lunastuksia.
- Tammi-lokakuussa julkisen käyttöomaisuuden menoista valtaosa syntyy Eteläisen kehätien rakentamisesta (noin 18 milj.€). Vuonna 2018 aloitettu Asko II urakka saatetaan loppuun vuonna 2019 ja ulkovaloverkon kunnostustöitä sekä uudelleenpäällystyksiä tehdään jatkuvasti. Koneharjun alueen ja Jaksonkadun rakentaminen on käynnissä. Keskussairaalan alueen saneeraus on aloitettu.
- Talonrakennuksen investointien toteutuma oli yhteensä 35,5 milj. € ja 67,2% talonrakennuksen budjetista, rakennusten ja huoneistojen myynnin tulokertymä on 0,1 milj. €. Rakenteilla olevista suurin kohde on Launeen uusi monitoimitalo ja Rakokiven monitoimitalon rakentaminen on alkanut. Kirkkokatu 16 koulurakennuksen kauppa toteutui.

1000 euroa	Voimassa oleva talousarvio 2019	Toteuma 2019 01 - 10	Toteuma %	Tilinpäätös 2018	Tilinpäätös 2018 01- 10	Edellinen Vuosi %
Arvopaperit ja osuudet						
Menot	5 090	2 554	50,2	11 558	11 558	100,0
Tulot				-1 160	-1 136	97,9
Netto	5 090	2 554	50,2	10 398	10 423	100,2
Kiinteä omaisuus						
Menot	4 750	846	17,8	9 709	9 765	100,6
Tulot	-5 313	-5 900	111,0	-5 960	-5 819	97,6
Netto	-563	-5 053	897,6	3 750	3 947	105,2
Julkinen käyttöomaisuus						
Menot	45 829	37 143	81,0	45 346	34 058	75,1
Tulot	-1 040	-129	12,4	-410		
Netto	44 789	37 013	82,6	44 936	34 058	75,8
Talonrakennus						
Menot	52 779	35 462	67,2	48 471	33 894	69,9
Tulot	-2 400	-470	19,6	-8 737	-8 887	1,0
Netto	50 379	34 992	69,5	39 734	25 007	62,9
Irtain omaisuus						
Menot	6 804	2 419	35,6	2 626	1 240	47,2
Tulot						
Netto	6 804	2 419	35,6	2 626	1 240	47,2
Kokonaistulos						
Menot	115 252	78 424	68,0	117 711	90 515	76,9
Tulot	-8 753	-6 499	74,2	-16 266	-15 841	97,4
Netto	106 499	71 925	67,5	101 445	74 674	73,6

Lainannostosuunnitelman toteutuminen

Myöntämisvaltuus, euroa	Valtuus	Käytetty	Käyttämättä
Lyhytaikainen luotto (ottolainat), samanaikaisesti nostettuna enintään	190 000 000	30 000 000	160 000 000
Määräysvallassa oleville yhteisöille ja säätiöille (antolainat)*	120 000 000	67 190 000	52 810 000
Suojautumistoimentpiteet korko- ja valuuttariskeiltä (johdannaisopimukset)	200 000 000		200 000 000
Pitkäaikainen luotto (ottolainat)	110 000 000	30 000 000	80 000 000

* Valtuuksen enimmäismäärään ei sisällytetä konvertoinneista johtuvaa luoton myöntämistä (lainan ennaikainen takaisin maksu ja lainan nosto uusilla ehdoilla).

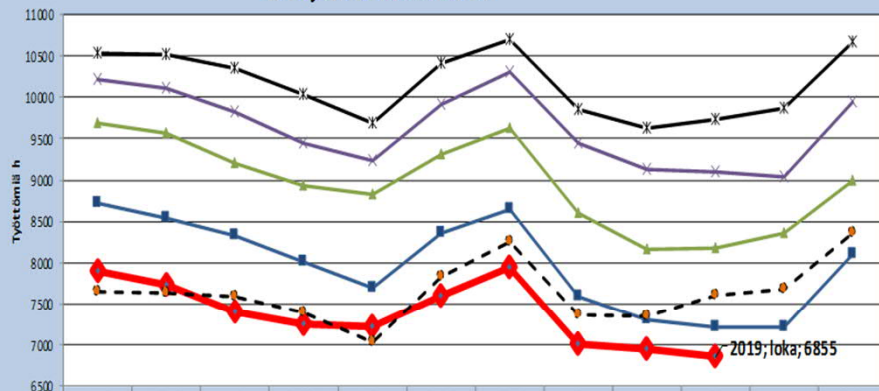
Määräraha, euroa	Valtuus	Käytetty	Käyttämättä
Ottolainat			
Pitkäaikainen, lisäykset	110 000 000	30 000 000	80 000 000
Pitkäaikainen, vähennykset	-44 600 000	-22 975 000	-21 625 000
Lyhytaikainen, nettomuutos	50 000 000	30 000 000	20 000 000
Netto	115 400 000	37 025 000	78 375 000
Antolainat, pitkäaikainen ja lyhytaikainen			
Lisäykset	56 000 000	54 850 000	1 150 000
Vähennykset	-43 000 000	-28 358 941	-14 641 059
Netto	13 000 000	26 491 059	-13 491 059

Työttömyys

Työttömien määrä Lahdessa 2012 ja 2015- 2019 kuukausittain ja muutos vuosista 2012,2015, 2016, 2017 ja 2018 vuoteen 2019

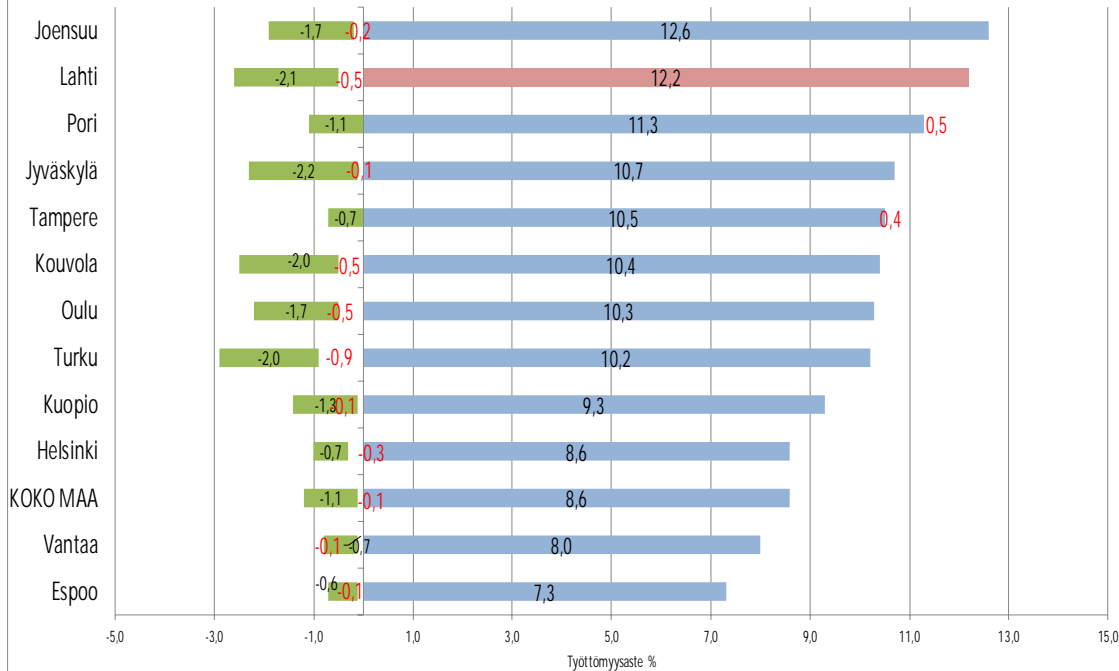
	tammii	helmi	maalii	huhti	touko	kesä	heinä	elo	syys	loka	marras	joulu
2019	7900	7731	7405	7246	7222	7593	7944	7007	6950	6855		
2018	8722	8544	8328	8007	7692	8365	8654	7592	7299	7210	7211	8110
2017	9695	9566	9202	8929	8835	9311	9622	8598	8158	8185	8354	9001
2016	10209	10115	9822	9444	9237	9912	10308	9443	9135	9099	9039	9938
2015	10529	10514	10354	10030	9682	10408	10699	9852	9626	9732	9868	10669
2012	7650	7648	7588	7399	7030	7833	8263	7366	7354	7609	7689	8338
erotus 2019-2018	-822	-813	-923	-761	-470	-772	-710	-585	-349	-355		
erotus 2019-2017	-1795	-1835	-1797	-1683	-1613	-1718	-1678	-1591	-1208	-1330		
erotus 2019-2016	-2309	-2384	-2417	-2198	-2015	-2319	-2364	-2436	-2185	-2238		
erotus 2019-2012	250	88	-183	-147	192	-240	-319	-359	-404	-754		

Lokakuun työttömyysaste 12,2 %

- Lahden työttömyysaste oli vuoden 2019 lokakuun lopussa 12,2 %, 0,5 prosenttiyksikköä alempi kuin vuosi sitten.
- Työ- ja elinkeinoministeriön työnvälitystilaston mukainen koko maan työttömyysaste oli lokakuussa 8,6 %.
- Työttömiä työnhakijoita oli Lahdessa lokakuussa 6 855, 349 henkilöä vähemmän kuin vuosi sitten.
- Alle 25-vuotiaita työttömiä oli 942 henkilöä, 40 henkilöä vähemmän kuin vuosi sitten.
- Yli vuoden yhtäjaksoisesti työttöminä olleita oli 2 046, 529 henkilöä vähemmän kuin vuotta aiemmin.
- Uusia avoimia työpaikkoja oli Lahdessa lokakuun lopussa 1 376, 48 työpaikkaa vähemmän kuin vuosi sitten.

12 suurimman kaupungin työttömyysaste vuoden 2019 LOKAKUUSSA ja työttömyysasteen muutos
 vuoden 2018 lokakuusta sekä vuoden 2019 alusta prosenttiyksikköä

SUURIMPIEN KAUPUNKIEN

työttömyysaste oli vuoden 2019 lokakuun lopussa korkein Joensuussa (12,6 %), Lahdessa (12,2 %) ja Porissa (11,3 %), matalin Espoossa, 7,3 %.

Vuoden aikana (lokakuu 2018 - 2019) työttömyysaste on laskenut eniten Turussa (-0,9 pros. yksikköä) sekä Lahdessa, Kouvola ja Oulussa (-0,5 pros. yksikköä). Porissa ja Tampereella työttömyysaste oli lokakuussa korkeampi kuin vuosi sitten.

Vuoden 2019 alusta työttömyysaste on alentunut eniten Jyväskylässä (-2,2 pros. yksikköä) ja Lahdessa (-2,1 pros. yksikköä).

Väestön määrän kehitys

- Lokakuussa Lahden väkiluku putosi alle 120 000 henkilön
- Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan Lahden väkiluku oli lokakuun 2019 lopussa 119 962 henkilöä. Väestön määrä väheni kuukauden aikana 42 henkilöllä. Syntyneitä oli 62 henkilöä, mikä on pienin lukumäärä vuoden 2019 aikana.
- Lokakuussa 2019 oli syntyneitä 40 henkilöä vähemmän kuin kuolleita. Kuukauden aikana maahanmuutto kasvatti Lahden kaupungin väkilukua 16 henkilöllä. Kuntien välinen muuttoliike vähensi Lahden väkilukua 19 henkilöllä. Muuttoliike vähensi väkilukua kokonaisuudessaan yhteensä 3 henkilöllä.
- Väestömäärä kasvoi tammi-lokakuun aikana 11 asukkaalla. Maahanmuutto kasvatti väestömäärää 289 henkilöllä. Kuntien välinen muuttoliike puolestaan vähensi väkilukua 31 henkilöllä. Muuttoliike kasvatti väestöä kokonaisuudessaan 258 henkilöllä. Syntyneitä vuonna 2019 tammi-lokakuussa on ollut 251 vähemmän kuin kuolleita.
- Vuoden aikana Lahden väestömäärä on kasvanut 35 asukkaalla (lokakuu 2018-2019).

